

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

آیین نامه آموزشی

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

مصوبه نهائی جلسه ۴۹۱ شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵

نشریه شماره ۱۳۴

بسمه تعالی

آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشدنایبوسته
مصوبه نهائی جلسه ۲۹۱ شورای عالی برنامه ریزی
مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵

آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشدنایبوسته در ۲۵ ماده و ۲۳ تبصره در دست و نودویکمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی به تصویب رسید و از تاریخ تصویب برای دانشجویانی که از ابتدای سال تحصیلی ۷۴-۱۳۷۳ وارد دانشگاه می شوند، لازم الاجراست، باتصویب این آیین نامه کلیه آیین نامه های آموزشی و بخشنامه های مغایر با آن، لغو می گردد.

رای صادره دوست و نودویکمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ در خصوص آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشدنایبوسته صحیح است، به مرحله اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت : معاون محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت : معاون محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

رونوشت : رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمنداست دستور فرمایید به واحدهای مجری ابلاغ نمایند.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

بسم الله الرحمن الرحيم

آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

مقدمه :

آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب ۱۳۶۷، پس از اجرای یک دوره ۵ ساله و مشاهده کاستی ها و کمبودها و همچنین تطبیق با سیاستهای آموزش عالی در سطح تحصیلات تکمیلی، نیاز به اصلاحات و تغییراتی داشت که باید در آن به عمل می آمد.

این تغییرات بر اساس نظرات رسیده از دانشگاهها، اعضای هیات علمی مسؤولان اجرایی و پیشنهادهای معاونین آموزشی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در (گروههای ادواری)، توسط کمیسیون تدوین آیین نامه ها، جمع آوری و به صورت پیوست تنظیم، تدوین و جهت تصویب نهایی به شورای عالی برنامه ریزی پیشنهاد شد.

شورای عالی برنامه ریزی طی جلسات ۲۸۵ تا ۲۹۱ خود این پیشنهادها را بررسی و با اصلاحاتی آنرا تصویب کرد.

این آیین نامه جایگزین آیین نامه قبلی می شود و از آغاز سال تحصیل ۷۴-۱۳۷۳ برای دانشجویان ورودی این سال و بعد از آن لازم الاجراست و به موجب آن همه آیین نامه ها و بخشنامه های قبلی مغایر با آن، برای مشمولان این آیین نامه لغو می گردد.

اینک توجه مجریان محترم را به نکات زیر جلب می نماید :

۱- در این آیین نامه تنها به ذکر اصول اکتفا شده است، آنجا که ساکت است تصمیم گیری بر عهده کمیته یا شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذی ربط است.

۲- از شرایط آیین نامه نویسی، روشنی و غیر قابل تفسیر بودن کلمات، سادگی عبارات، وسعت دامنه اجراء، قابلیت درک و جامع بودن آن است. در اینجا کوشش شده است که این نکات، تا آنجا که ممکن است رعایت شود. مع هذا اگر ابهامی در اصول آن پدید آید، رفع یا تفسیر آن بر عهده کمیسیون تدوین آیین نامه ها است.

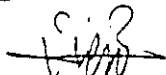
۳- زمان اجرای این آیین نامه، از سال تحصیل ۷۴-۱۳۷۳ و بعد از آن است ولی از آنجا که با آیین نامه های قبلی تفاوت اصولی ندارد، قابلیت تطبیق و تسری به دانشجویان فعلی را نیز دارد. مع هذا تطبیق باید با نظر کمیته یا شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه صورت گیرد.

۴- لازم است دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دانشجویان را از آغاز تحصیل با مواد این آیین نامه آشنا سازند و به هنگام نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی و ابتدای هر سال تحصیلی اهم مواد آن را در اختیار دانشجویان قرار دهند.

در پایان از کلیه اعضای محترم هیات علمی، دست اندرکاران و مسئولان اجرایی، دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی انتظار دارد باتوکل به خداوند متعال در تحقق اهداف مقدس انقلاب فرهنگی که در وصیت نامه الهی سیاسی حضرت امام رضوان الله تعالی علیه به آن تکیه شده است، تلاش نمایند و در این راه از هر نوع کوششی دریغ نمایند و انشاء الله موفق و مزید به تأییدات الهی باشند.

با آرزوی توفیق الهی

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

آیین نامه آموزشی کارشناسی ارشد ناپیوسته

فصل اول - کلیات

فصل دوم - شرایط ورود

فصل سوم - واحد های درسی

فصل چهارم - حضور غیاب

فصل پنجم - طول دوره ، مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

فصل ششم - ارزشیابی

فصل هفتم - پایان نامه

سایر مقررات

کلیات

ماده ۱: تعریف

دوره کارشناسی ارشد، یکی از دوره های آموزش عالی بالاتر از دوره کارشناسی است، که پس از آن به اجرا در می آید و سرانجام به اعطاء مدرک کارشناسی ارشد در رشته مربوط منتهی می گردد. تبصره: در این آیین نامه به منظور اختصار، به همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشگاهها و مراکز تحقیقاتی مجاز، که در مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری (تحصیلات تکمیلی) فعالیت دارند مؤسسه گفته می شود. منظور از کمیته تحصیلات تکمیلی، کمیته یا شورایی است که در این زمینه، در سطح گروه یا دانشکده تشکیل می شود.

ماده ۲: هدف

هدف از ایجاد دوره کارشناسی ارشد، گسترش دانش و تربیت متخصصان و پژوهشگرانی است که با فراگیری آموزشهای لازم و آشنایی با روش های پژوهش علمی، مهارت لازم را برای آموزش، پژوهش و خدمات پیدا می کنند.

شرایط ورود

ماده ۳: شرایط ورود به دوره به شرح زیر است:

۳-۱: داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

۳-۲: داشتن گواهینامه پایان دوره کارشناسی یا بالاتر مورد تایید وزارت فرهنگ و آموزش عالی و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در رشته های مورد قبول (به تشخیص شورای عالی برنامه ریزی).

۳-۳: برخورداری از توانایی جسمی لازم و متناسب با رشته تحصیلی

۳-۴: موفقیت در آزمون ورودی دوره

تبصره: مدرک معادل کارشناسی برای ورود به این دوره ها فاقد اعتبار است.

واحد های درسی

ماده ۴ :

تعداد کل واحد های درسی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ، با احتساب واحد پایان نامه بر حسب رشته ، حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است.

تبصره ۱ : چنانچه به تشخیص کمیته تحصیلات تکمیلی ، گذراندن تعدادی از واحدهای درسی دوره کارشناسی ، به عنوان دروس کمبود یا جبرانی برای دانشجو ضروری تشخیص داده شود ، وی مکلف است آن دروس را بر اساس برنامه مصوب اضافه بر واحد های درسی مقرر در دوره کارشناسی ارشد و مطابق این آیین نامه بگذراند. تعداد دروس جبرانی در هر رشته حداکثر ۲۴ واحد است.

تبصره ۲ : در انتخاب دروس اولویت با دروس جبرانی است . تعیین تعداد و نوع دروس و زمان انتخاب آنها در چهارچوب برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی ، برعهده کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

تبصره ۳ : به ازای گذراندن هر ۱۲ واحد درسی از دروس جبرانی ، یک نیمسال تحصیلی ، به طول مدت تحصیل دانشجو ، افزوده می شود.

ماده ۵ :

تعداد واحد پایان نامه کارشناسی ارشد ، برای همه رشته ها بین ۴ تا ۱۰ واحد درسی ، مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی است.

ماده ۶ :

دانشجوی دوره کارشناسی ارشد مجاز است در هر نیمسال تحصیلی بین ۸ تا ۱۴ واحد درسی را انتخاب کند و در موارد استثنایی با صلاحدید کمیته تحصیلات تکمیلی ، این تعداد می تواند به ۱۶ واحد افزایش یابد. تبصره ۱ : در آخرین نیمسال تحصیلی ، نام نویسی دانشجو در کمتر از ۸ واحد درسی بلامانع است. تبصره ۲ : دانشجویانی که برخی از دروس دوره کارشناسی ارشد را در دوره کارشناسی گذرانده اند نمی توانند آن درس یا دروس را مجددا در دوره کارشناسی ارشد بگذرانند. این دانشجویان باید با گرفتن دیگر دروس انتخابی جمع واحدهای درسی خود را به حدنصاب مندرج در برنامه مصوب برسانند. تبصره ۳: در صورتیکه واحد های انتخابی دانشجو در یک نیمسال بهر علت حذف شود ، نیمسال مزبور از نظر مشروطی و دیگر مقررات نیمسال کامل محسوب می شود.

حضور و غیاب

ماده ۷ :

حضور دانشجو در تمامی برنامه های درسی و دیگر فعالیتهای آموزشی و پژوهشی دوره الزامی است. غیبت دانشجو در هر درس نباید از ۴/۱۷ مجموع ساعات آن درس تجاوز کند ، در غیر اینصورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره : در صورتی که غیبت دانشجو در یک درس بیش از حد مجاز بوده و از نظر مؤسسه ، موجه تشخیص داده شود ، آن درس از مجموعه دروس انتخابی دانشجو حذف می شود . در این صورت رعایت حدنصاب ۸

واحد در آن نیمسال الزامی نیست . ولی آن نیمسال از نظر طول تحصیل برای دانشجو یک نیمسال کامل محسوب می شود.

ماده ۸ :

غیبت غیر موجه در امتحان هر درس موجب گرفتن نمره صفر برای آن درس است.
تبصره : در صورتی که غیبت دانشجو در امتحان ، از نظر مؤسسه ، موجه تشخیص داده شود ، درس مزبور حذف می شود.

طول دوره ، مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده ۹ :

طول دوره مدتی است که دانشجو باید دروس تعیین شده در این دوره را با پایان نامه براساس مقررات مربوط به اتمام برساند. طول دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ۲ سال است.
تبصره ۱ : کمیته تحصیلات تکمیلی می تواند ، در صورت لزوم و حسب مورد یک و حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی به طول دوره دانشجو اضافه کند.
تبصره ۲ : چنانچه مؤسسه نتواند حداقل واحد های درسی را در یک نیمسال تحصیلی ارائه دهد ، به نسبت کسر واحد های ارائه شده ، به طول دوره دانشجو افزوده می شود . در هر صورت طول دوره تحصیل نباید از سه سال تجاوز نماید.

ماده ۱۰ :

دانشجوی دوره کارشناسی ارشد می تواند حداکثر برای یک نیمسال تحصیلی ، با کسب موافقت دانشگاه ، از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱ : مدت مرخصی تحصیلی جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

تبصره ۲ : درخواست مرخصی تحصیلی باید قبل از شروع نامنویسی در هر نیمسال تحصیلی به مؤسسه مربوط تسلیم و موافقت آن مؤسسه کسب گردد. موافقت مؤسسه با مرخصی تحصیلی دانشجو با توجه به وضعیت تحصیلی وی صورت می گیرد و منوط به این است که ادامه تحصیل دانشجو از آن به بعد با مشکل مواجه نشود.

تبصره ۳ : در صورتی که دانشجو بدون کسب موافقت مؤسسه حتی برای یک نیمسال ، ترک تحصیل نماید از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده ۱۱ :

دانشجو می تواند به هر دلیل ، از تحصیل اعلام انصراف نماید . در این صورت باید درخواست خود را مبنی بر انصراف به مؤسسه تسلیم نماید. چنانچه دانشجو بعد از یک ماه درخواست خود را پس نگیرد ، آن مؤسسه نسبت به صدور گواهی انصراف اقدام می نماید.

تبصره: دانشجوی انصرافی یا اخراجی موظف است به تعهداتی که سپرده است عمل نماید . به هر حال صدور هر گونه گواهینامه و تسلیم ریز نمرات و دریافت مجوز شرکت مجدد در آزمون ورودی منوط به تسویه حساب دانشجو با مؤسسه ذیربط است.

ارزشیابی

ماده ۱۲ :

حداقل نمره قبولی در هر درس اعم از دروس دوره و دروس جبرانی در دوره کارشناسی ارشد ، ۱۲ است. تبصره ۱ : اگر نمره دانشجو در یک درس انتخابی کمتر از ۱۲ باشد، می تواند با موافقت استاد راهنما به جای آن درس ، درس دیگری را انتخاب نماید.

تبصره ۲ : در مواردی که ارزشیابی دانشجو در یک درس موقوف به فعالیت‌هایی باشد که با تشخیص استاد مربوط انجام آن در طول یک نیمسال تحصیلی ممکن نیست ، نمره دانشجو در آن درس نا تمام محسوب می شود. در این صورت باید نمره دانشجو در این درس ، حداکثر تا پایان نیمسال تحصیلی بعد ، توسط استاد ذیربط به نمره قطعی تبدیل و در کارنامه وی ثبت شود.

ماده ۱۳ :

میانگین نمرات دروس دانشجو ، در دوره کارشناسی ارشد ، در هر نیمسال تحصیلی ، نباید از ۱۴ کمتر باشد. اگر میانگین نمرات دانشجو در دو نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد ، آن دانشجو از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره : نمره دروس پیشنیاز یا جبرانی در کارنامه دانشجو ، جداگانه ثبت می شود ، اما در احتساب میانگین نمرات نیمسال تحصیلی و میانگین کل نمرات دانشجو منظور نمی شود.

ماده ۱۴ :

میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره نباید از ۱۴ کمتر باشد. در غیر اینصورت فارغ التحصیل دوره کارشناسی ارشد شناخته نمی شود.

تبصره : دانشجویی که پس از گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره ، میانگین کل نمرات او از ۱۴ کمتر باشد ، در صورتی که حداکثر مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد ، می تواند تا ۱۶ واحد از دروسی را که در آنها نمره کمتر از ۱۴ گرفته است ، فقط در یک نیمسال تحصیلی تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل ، فارغ التحصیل شود. دانشجویانی که به هر دلیل نتوانند از این فرصت استفاده کنند از ادامه تحصیل محروم مانده و مدرکی دریافت نمی کنند.

پایان نامه

ماده ۱۵ :

تهیه پایان نامه ، آخرین بخش دوره کارشناسی ارشد است که طی آن دانشجو موظف است ، در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود ، زیر نظر استاد راهنما ، به تحقیق بپردازد.

ماده ۱۶ :

استاد راهنما با پیشنهاد دانشجو و موافقت استاد و تایید کمیته تحصیلات تکمیلی ، از اعضای هیات علمی مؤسسه یا خارج از مؤسسه با حداقل مرتبه استادیاری تعیین می گردد. تبصره ۱ : چنانچه استاد راهنما ، خارج از مؤسسه آموزش عالی انتخاب شود به جای شرط استادیاری داشتن مدرک دکتری الزامی است.

تبصره ۲ : در رشته هایی که استادیار به تعداد کافی وجود ندارد ، استاد راهنما را می توان با تایید کمیته تحصیلات تکمیلی از بین مربیان برجسته مؤسسه و دارای حداقل ۱۰ سال سابقه کار مفید آموزشی و پژوهشی انتخاب کرد.

ماده ۱۷ :

دانشجو موظف است پس از پایان نیمسال اول و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی موضوع پایان نامه خود را با نظر استاد راهنما انتخاب کند. موضوع پایان نامه پس از تایید کمیته تحصیلات تکمیلی قطعیت می یابد.

ماده ۱۸ :

استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و پس از تایید کمیته تحصیلات تکمیلی از بین اعضای هیات علمی یا متخصصان و محققان مربوط انتخاب می شود.

ماده ۱۹ :

ارزشیابی پایان نامه در جلسه دفاعیه توسط هیات داوران ، متشکل از استاد راهنما ، استاد مشاور و حداقل یک نفر نماینده کمیته تحصیلات تکمیلی و دو نفر از بین اعضای هیات علمی یا متخصصان و محققان داخل یا خارج مؤسسه صورت می گیرد.

ماده ۲۰:

پایان نامه توسط هیات داوران در پنج درجه ارزشیابی شده و به هر درجه نمره ای تعلق می گیرد و این نمره در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می شود.

نمره از ۱۸ تا ۲۰: عالی

نمره از ۱۶ تا ۱۸: بسیار خوب

نمره از ۱۴ تا ۱۶: خوب

نمره از ۱۲ تا ۱۴: قابل قبول

نمره کمتر از ۱۲: غیر قابل قبول

ماده ۲۱:

دانشجو پس از انتخاب پایان نامه، تا زمانی که آنرا به پایان نرسانده موظف است بر اساس تقویم دانشگاهی در نیمسال (های) بعد نیز برای آن ثبت نام نماید. چنانچه در مواردی، پایان نامه از سوی دانشجو ارائه شده، لیکن بععلی دفاع از آن از طرف استاد راهنمای مربوط، گروه آموزشی و یا واحد دانشگاهی ذیربط، با تاخیر انجام پذیرد و یا به نیمسال بعد موکول گردد، نیاز به ثبت نام مجدد از سوی دانشجو نمی باشد. در این حال نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی، وارد کارنامه دانشجو می شود و در میانگین نمرات او منظور خواهد شد.

ماده ۲۲:

در صورتی که پایان نامه، از نظر هیات داوران، غیر قابل قبول تشخیص داده شود، دانشجو می تواند در مدتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند، پایان نامه خود را کامل و بار دیگر در زمانی که هیات داوران تعیین می کنند از آن دفاع نماید. دانشجویانی که در فرصت تعیین شده نتوانند از پایان نامه خود با موفقیت دفاع کنند از تحصیل محروم شده و مدرکی دریافت نمی کند. تبصره: اعطای گواهی گذراندن واحد های درسی دوره به دانشجویی که به هر دلیل از ادامه تحصیل باز می ماند، حسب درخواست دانشجو بلا مانع است.

سایر مقررات

ماده ۲۳:

انتقال و تغییر رشته در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ممنوع است.

ماده ۲۴:

در صورتی که ارائه برخی از دروس، در یک رشته و در یک زمان معین، در مؤسسه مبداء ممکن نباشد دانشجو می تواند آن دروس را با موافقت استاد راهنما و تایید کمیته تحصیلات تکمیلی و با هماهنگی سازمان مرکزی دانشگاه، در یکی از مؤسسات آموزش عالی دیگر که مجری دوره است به صورت مهمان بگذراند. در این حال کسب موافقت مؤسسه مقصد هم ضروری است و تعداد واحدهای درسی دانشجوی میهمان در یک مؤسسه نباید از نصف واحدهای درسی دوره تجاوز نماید.

ماده ۲۵:

آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد در ۸ فصل و ۲۵ ماده و ۲۳ تبصره در دویست و نود و یکمین

جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۳ / ۱۰ / ۲۵ به تصویب رسید . این آیین نامه از ابتدای سال تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ در همه دانشگاهها و پژوهشگاهها و مؤسسات آموزش عالی سراسر کشور لازم الاجراست و از تاریخ ابلاغ آن ، آیین نامه قبلی و تمام مقررات و بخشنامه ها و دستورالعمل های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین نامه لغو می گردد . دانشجویان ورودی سال های قبل از سال تحصیلی ۷۴-۱۳۷۳ نیز می توانند با موافقت شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه وضعیت خود را با آیین نامه جدید تطبیق داده و بر اساس آن فارغ التحصیل شوند.